

Bohaterowie literaccy w sytuacji próby. Rozwiń zagadnienie w oparciu o wybrane utwory końca XIX i początków XX wieku

Bohaterowie literaccy postawieni w sytuacji próby to jeden z kluczowych tematów literatury końca XIX i początku XX wieku. Jest to czas dynamicznych przemian społecznych, politycznych i filozoficznych, które wpływały na twórczość literacką. Pisarze tego okresu często ukazywali postaci w krytycznych momentach, gdy musieli zmierzyć się z własnymi słabościami, dokonywać trudnych wyborów moralnych lub stawić czoła wielkim wyzwaniom egzystencjalnym. Zagadnienie próby bohaterów literackich można zanalizować na podstawie twórczości takich pisarzy jak Joseph Conrad, Fiodor Dostojewski, Stefan Żeromski i Franz Kafka.

"Jądro ciemności" Josepha Conrada to jedno z najważniejszych dzieł literatury XX wieku, które ukazuje, jak bohater zмага się z próbą moralną i duchową. Marlow, główny bohater, wyrusza w podróż po rzece Kongo, aby odnaleźć Kurtza, europejskiego agenta, który zyskał sławę jako wybitny człowiek, ale stopniowo uległ zepsuciu i dehumanizacji. Kurtz, będący postacią naznaczoną potęgą i ambicją, w trakcie swej ekspedycji na terenach Afryki ulega wewnętrznej degrengoladzie. Pod wpływem nieograniczonej władzy i odizolowania od cywilizacji stopniowo traci swoje zasady moralne i popada w szaleństwo. Kurtz, postawiony w ekstremalnych warunkach kolonialnej rzeczywistości, nie jest w stanie oprzeć się wewnętrznym demonom, co doprowadza do jego moralnej klęski. Marlow, który staje się świadkiem upadku Kurtza, sam przechodzi wewnętrzną przemianę, uświadamiając sobie kruchość człowieka w obliczu zła, chaosu i ciemności.

ludzkiej natury. „Jądro ciemności” ukazuje, że próba bohatera literackiego w kontekście moralnym często prowadzi do ujawnienia najciemniejszych stron jego duszy, co stawia pod znakiem zapytania siłę ludzkiej etyki.

Fiodor Dostojewski w swojej powieści **"Zbrodnia i kara"** (1866) ukazuje zmagania bohatera, Rodiona Raskolnikowa, z próbą moralną i filozoficzną. Raskolnikow, młody student prawa, postanawia dokonać morderstwa lichwiarki, wierząc, że w ten sposób przyczyni się do poprawy społeczeństwa, a jednocześnie sprawdzi swoją teorię, że niektóre jednostki są „wybrane” i mogą przekraczać moralne granice dla wyższych celów. Morderstwo staje się dla niego próbą zarówno moralną, jak i egzystencjalną. Zamiast potwierdzić swoją teorię, Raskolnikow zostaje pochłonięty przez wyrzuty sumienia i duchową degrengoladę. Dostojewski poprzez postać Raskolnikowa bada kwestię moralności, wolnej woli oraz granic ludzkiej odpowiedzialności. Raskolnikow przechodzi skomplikowaną wewnętrzną drogę, od pychy i przekonania o własnej wyższości, po duchowe odkupienie, kiedy w końcu przyznaje się do zbrodni i ponosi za nią konsekwencje. Dostojewski przedstawia próbę moralną jako moment, w którym bohater musi zmierzyć się z własnym człowieczeństwem i ostatecznie odkryć swoje miejsce w świecie.

Kolejnym ważnym przykładem bohatera literackiego w sytuacji próby jest **Tomasz Judym** z powieści **"Ludzie bezdomni"** (1899) autorstwa Stefana Żeromskiego. Judym, młody lekarz, pełen ideałów, poświęca swoje życie walce o poprawę warunków życia najbiedniejszych. Staje przed próbą wyboru między osobistym szczęściem a obowiązkiem moralnym wobec społeczeństwa. Judym decyduje się porzucić miłość i osobiste spełnienie, aby w pełni oddać się swojej misji społecznej. Jego decyzja, choć heroiczna, ukazuje również tragizm jednostki, która, stawiając ideały ponad własne pragnienia, skazuje się na samotność i cierpienie. Przypadek Judyma przedstawia próbę bohatera w kontekście społecznej odpowiedzialności i etyki, gdzie jego

wybór prowadzi do osobistej ofiary. Żeromski, ukazując tę postać, porusza problem konfliktu między jednostkowym szczęściem a odpowiedzialnością za innych, co jest kluczowym zagadnieniem w literaturze końca XIX wieku.

Franz Kafka, w swojej noweli "**Przemiana**" (1915), wprowadza bohatera, który staje w obliczu absurdalnej próby egzystencjalnej. Gregor Samsa, główny bohater, budzi się pewnego dnia, przekształcony w olbrzymiego owada. Ta groteskowa i surrealistyczna sytuacja jest symboliczną próbą, w której bohater musi zmierzyć się z odrzuceniem, samotnością i bezsilnością wobec losu. Kafka przedstawia egzystencjalną grozę, ukazując jak Gregor, postawiony w sytuacji ekstremalnej, stopniowo traci swoją godność i człowieczeństwo. Próba Gregora Samsy polega na jego bezradnym zmaganiu się z odrzuceniem przez rodzinę i społeczeństwo, które nie jest w stanie zaakceptować jego inności. Kafkowska próba ukazuje człowieka jako istotę skazaną na bezsensowne cierpienie, gdzie egzystencjalny absurd staje się kluczowym motywem literackim początku XX wieku.

Podsumowanie

Bohaterowie literaccy końca XIX i początku XX wieku, postawieni w sytuacji próby, muszą zmierzyć się z różnorodnymi wyzwaniami: moralnymi, egzystencjalnymi, społecznymi czy filozoficznymi. Joseph Conrad, Fiodor Dostojewski, Stefan Żeromski i Franz Kafka ukazują swoich bohaterów w momentach, które obnażają ich wewnętrzne konflikty i zmagania. Każdy z tych autorów stawia przed swoimi postaciami pytania o naturę człowieczeństwa, odpowiedzialność i sens życia. Próby, którym są poddani bohaterowie, często prowadzą do dramatycznych rozstrzygnięć, ukazując, że literatura tego okresu była silnie związana z eksploracją wewnętrznych przeżyć jednostki, jej lęków i nadziei.

Jeśli szukacie pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebujecie korepetycji, konsultacji to polecamy stronę

[pisanie prac](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac - oczywiście tylko w granicach prawa.